

LIMMUD KESHET EX YU

7. - 10.11.2013.

7.
Budva

קרן קיימת לישראל
K K L - J N F

Limmud
Keshet
ExYu
Jevrejski kalendarski

JZCG

Dragi prijatelji,

Dobrodošli na sedmu Limmud Keshet Ex-Yu konferenciju, koja se, sada već po tradiciji, svake godine održava u drugoj državi jedne od zemalja bivše Jugoslavije. Ove godine preselili smo se u Crnu Goru i nadamo se da ćete uživati u lepotama Budve i svim aktivnostima koje smo planirali za Vas.

Na samom početku, želeli bismo da se zahvalimo organizaciji Keren Kajemet iz Izraela, kao i našim domaćinima - Jevrejskoj zajednici Crne Gore, koji su omogućili ovogodišnju konferenciju i pružili svu podršku u nenoj organizaciji i realizaciji. Zahvaljujemo se i svim predavačima, volonterima i učesnicima, koji nas iz godine u godinu prate, dele svoja znanja i dostignuća sa svima nama, te tako doprinose uspehu same konferencije.

Suočen sa svim novim izazovima, Limmud Keshet Ex-Yu tim planira da poveća svoje aktivnosti tokom godine. One će biti usmerene ka traženju novih izvora finansiranja, razvoju tima, kao i razvoju različitih programa. Limmud Keshet Ex-Yu konferencija nastaviće svoju tradiciju putovanja po zemljama bivše Jugoslavije, a sve to u svom ustaljenom terminu – prvog vikenda u novembru.

U Vašim rukama nalazi se sve što Vam je potrebno da se organizujete, spremite i snadete tokom ova četiri dana. Preporučujemo Vam da pažljivo prelistate ovu brošuru, upoznate se sa mnogobrojnim predavačima i raznovrsnim programom koji smo spremili za Vas – predavanja, radionice, izložbe, kulturno-umetnički program i sl. Uvereni smo da ćete u programu uspeti da se pronađete u skladu sa Vašim afinitetima, kao i da ćete se vratiti kućama bogatiji za poneko novo saznanje iz judaizma.

Želimo Vam puno lepih trenutaka ispunjenih smehom, novim saznanjima i druženjem sa starim i novim prijateljima!

Vaš Limmud Keshet tim!

Poštovani prijatelji,

Dobrodošli na Limmud Keshet EX-YU konferenciju, u centar crnogorskog turizma, u Budvu.

Zadovoljstvo mi je što su ovog puta pored Jevreja iz svih zajednica EX-YU sa nama i gosti iz Grčke pa ova konferencija dobija širi, Balkanski karakter.

Sa prethodnog Limmuda u Strugi rastali smo se uz načelan dogovor da se sledeće godine, odnosno ove, ponovo okupimo i da taj susret bude u Crnoj Gori.

Zahvaljujući izuzetnom sluhu i viđenju stvari, na isti način kao i mi, vrh organizacije KKN-JNF je priskočila u pomoć su-finansiranjem ovog događaja. Oni su nam pomogli ne samo da održimo ovaj projekat, već da ga i znatno proširimo. Stoga, ovim putem se želimo zahvaliti svima onima koji su nam u tome pomogli, posebno čelnim ljudima KKL-JNF.

Jevrejska zajednica Crne Gore je mala zajednica, stara, ili bolje reći mlada, tek nešto više od dve godine. Uspeli smo dosta, a možemo i hoćemo i više. Samo da napomenem da je u međuvremenu naša vera priznata kao tradicionalna religija u Crnoj Gori, iz čega povlači sva prava, ali i obaveze koje imaju i ostale priznate religije i verske zajednice. Od države i glavnog grada dobili smo lokaciju za izgradnju sinagoge koja će ubrzo početi. Ovom prilikom želim da zahvalim državi Crnoj Gori i svima onima koji su nam na bilo koji način pomogli u našim akcijama. Zahvaljujem se i zajednicama EX-YU zemalja koje su nas podržale i pomogle da istrajemo u svojim idejama i planovima. Bez njihove pomoći i saveta sve bi nam bilo mnogo teže i komplikovanije.

Dragi prijatelji, siguran sam da ćemo i na ovom Limmudu naučiti mnogo novog, čuti vredna i poučna predavanja, zabaviti se, lepo provesti i što je mislim najvažnije, učvrstiti stara prijateljstva, upoznati nove ljude, sa njima započeti neka nova, dugovečna prijateljstva kakva su bila ona stara i da ćemo se nakon godinu dana ponovo sresti u ovom ili još većem broju.

Zahvaljujem se svima koji su u ovih godinu dana pripreme ovog događaja imali poverenja i podržali nas u ovom projektu.

Hvala Vam što ste došli u ovako impozantnom broju.

Jaša Alfandari

Predsednik Jevrejske zajednice Crne Gore

Šalom braćo i sestre na Balkanu,

Čestitamo Vam na organizaciji konferencije posvećene Jevrejima Balkana.

Jevreji na Balkanu imaju slavnu istoriju koja je imala značajan doprinos jevrejskom narodu, cionizmu, kao i samoj državi Izrael. Vrlo je ohrabrujuće biti svedok da se ta tradicija nastavlja i razvija u današnje vreme.

Želimo da ohrabrimo i podstaknemo Vašu snagu do te mere da otvaramo novu kancelariju KKL-JNF u Crnoj Gori. Pozivamo Vas da je posmatrate kao kuću koja je spremna da pomogne u ostvarenju Vaših težnji i inicijativa.

KKL-JNF je najveća organizacija zelenih u Izraelu. Međunarodno smo priznati stručnjaci u područjima kao što su borba protiv dezertifikacije, izgradnja rezervoara vode, pošumljavanje i još mnogo toga. KKL-JNF održava bliske veze sa međunarodnim stručnim telima, koja deluju u mnogim zemljama. Vas vidimo kao ambasadore dobre volje, koji imaju moć da unaprede saradnju KKL-JNF i nadležnih tela u Vašim zemljama. Biće nam drago raditi zajedno u pokretanju i realizaciji zajedničkih projekata zaštite životne sredine za dobrobit kako balkanskih zemalja tako i Izraela.

Ponosni smo što možemo biti Vaši izaslanici u Izraelu. Veliko nam je zadovoljstvo pomoći održavanje ove konferencije, te se nadamo da će biti uspešna i produktivna.

Želimo izraziti našu zahvalnost g. Jaši Alfandariju, predsedniku Jevrejske zajednice Crne Gore, na njegovoj posvećenosti i naporima u njenoj organizaciji.

S Poštovanjem,

Eli Aflalo
KKL-JNF Potpredsednik

Efi Stenzler
KKL-JNF Svetski Predsednik

Karen Kayameth le-Israel – Jevrejski nacionalni fond

KKL-JNF osnovan 1901. godine je izvršna grana cionizma. Zastupajući volju jevrejske zajednice, KKL-JNF je kupio oko 2,6 miliona dunuma zemlje, pripremio teren za poljoprivredu, ustanovio zajednice i postavio temelje za jevrejsku državu.

KKL-JNF je aktivan u širokom spektru različitih sfera. KKL-JNF podržava istraživanja i razvoj poljoprivrede, što je izraelsku poljoprivredu dovelo do međunarodno priznatih ostvarenja. KKL-JNF je, takođe, dao neverovatno doprinos izraelskoj vodenoj ekonomiji – 230 rezervoara koje je izgradio KKL-JNF snabdeva vodom oko 70% državnih poljoprivrednih dobara.

KKL-JNF je pošumljivač Izraela. 240 miliona stabala, koje je organizacija posadila tokom godina, ozelenelo je Izrael i učinilo ga jedinom zemljom u svetu koja je u XXI vek ušla sa više drveća nego pre 100 godina. Kao najveće društvo za očuvanje životne sredine u Izraelu, KKL-JNF se aktivno bavi očuvanjem prirodnih resursa i ulaže napore da pospeši upotrebu alternativnih izvora energije. Druge bitne oblasti kojima se bavi uključuju borbu protiv dezertifikacije, obnavljanje rečnih obala, očuvanje otvorenih oblasti i prirodnih šuma. KKL-JNF se u svojoj misiji trudi da javnost približi prirodi. U tom cilju organizacija pravi biciklističke staze, oblasti za kampovanje i javne šume.

KKL-JNF ulaže značajna sredstva u izgradnju parkova širom Negeva i poboljšanje kvaliteta života u ovom regionu zemlje, pripremajući ga da primi na desetine hiljada novih stanovnika. KKL-JNF postavlja značajnu infrastrukturu sa vizijom jačanja postojećih zajednica i izgradnje novih. Organizacija je sebi kao cilj postavila pretvaranje Negeva u pokretač razvoja Izraela.

KKL-JNF služi kao most između jevrejskog sveta i njihove otadžbine kroz sedišta u 45 zemalja. Mnogi KKL-JNF projekti u Izraelu se sprovode uz pomoć prijatelja i partnera iz inostranstva, sve u cilju jačanja zajedničke odgovornosti koja ujedinjuje našu naciju i priprema Izrael za buduće generacije.

Dragi prijatelji,

Veliko mi je zadovoljstvo da Vam svima poželim Mazal Tov na Limmud Keshet Ex-Yu konferenciji, koja se ove godine održava u Crnoj Gori.

Od kako je održana prva Limmud konferencija pre više od 30 godina u Velikoj Britaniji, Limmud je postao ključ transformisanja jevrejskih zajednica pomerajući granice jevrejske edukacije i učenja, stvarajući poštovanje i toleranciju širom jevrejskih zajednica, tako da je sada Limmud konferencija postala vodeća u stvaranju globalnog jevrejskog učenja.

Limmud-ov jedinstven model volonterskog liderstva, povezivanja zajednica i generacija, preobraženog jevrejskog iskustva, koji je inspirisan i podržan od strane međunarodnog Limmud-a, preuzet je danas u više od 60 jevrejskih zajednica širom sveta. Ako pogledate našu internet stranicu www.limmudinternational.org, videćete koliko širok domet imamo – od Sidneja do San Franciska, od Moskve do Melburna, od Turske do Toronta, od Čikaga do Kine.

Čestitam iz tog razloga predivnom timu volontera i svima koji su uložili mnogo truda u stvaranju ovogodišnje Limmud Keshet Ex-Yu konferencije. Želim vam uspešan događaj!

Najtopliji pozdravi,

David Hoffman

Predsednik Limmud International

Jevrejska zajednica Crne Gore

Istorija jevreja na području Crne Gore nije dovoljno istražena. Istraživanja su bila fragmentarna u sklopu drugih naučnih obrada. Ipak, sve ukazuje da istorija Jevreja i njihovo prisustvo na ovom području traje bezmalo dva milenijuma.

Naši prvi tragovi javljaju se u drevnoj Duklji, čije se ruševine nalaze u neposrednoj blizini centra Podgorice, glavnog grada današnje Crne Gore. Ovaj veoma značajan urbani centar rimske provincije Prevalitane, koje je u svom zenitu brojalo i preko 70 hiljada stanovnika, u svojim nekropolama nam otkriva grobna mesta za koja su arheolozi ustanovili da su u njima sahranjeni Jevreji, što nije ni malo čudno ako se ima u vidu veličina i značaj Duklje kao vojnog, trgovačkog i administrativnog središta sve do njegovog uništenja u razornom zemljotresu.

U srednjem veku, Jevreja je u granicama današnje Crne Gore bilo u onim krajevima koji su bili pod Otomanskom vlašću, kao i na području turskog primorja, posebno u Ulcinju. Većina tog jevrejskog življa pripadalo je Sefardima, koji su iz Španije i Portugala preko Bosne ili direktno iz Carigrada početkom XVI veka došli u naše krajeve.

U Ulcinju je početkom XVII veka živio, radio, a pretpostavlja se da je tu i sahranjen Šabataj Cevi. Čovek, koji je obeležio jedan deo svet-ske kulturne baštine, koji je svojom pojavom i svojim učenjem dao veliki doprinos istoriji, ne samo kod nas, već se slobodno može reći i u svetskim razmerama. Ovaj čovek natprosečne inteligencije i širokog obrazovanja, proglasivši sebe novim "Mesijom", ostavio je dubok trag, koji i danas budi interesovanje ne samo naučnika i teologa, već i običnih ljudi, koji pokušavaju da istraže sve segmente njegovog delovanja u Otomanskoj imperiji.

U Herceg Novom je, na potopljenom jevrejskom groblju, sahranjen poznati portugalski lekar i pesnik jevrejskog porekla Isaije Koen, poznatiji po svom pesničkom imenu Flavio Eboenze Didako Piro, koji je u ovom gradu napisao knjigu o svom progonstvu.

Crna Gora se sa ponosom može pohvaliti da spada u retka područja u Evropi na čijoj teritoriji nije bilo ni jednog koncentracionog ili sabirnog logora iz koga su Jevreji slati u logore smrti. Nažalost, Gestapo je od septembra 1943., kada je Nemačka nakon kapitulacije Italije okupirala Crnu Goru, do februara 1944. Uspeo da identifikuje veći broj Jevreja koji su ostali u Crnoj Gori. Većina ih je u više manjih skupina odvedena prvo u logor na Sajmištu, a odatle u druge logore gde su doživeli sličnu sudbinu kao i ostali.

Nakon Drugog svetskog rata u Crnoj Gori je ostao veoma mali broj Jevreja. Preživeli su se većinom vratili nazad u svoja ranija prebivališta.

Tačan broj Jevreja koji danas živi i radi u Crnoj Gori je teško odrediti jer se radi većinom o mešovitim brakovima.

Jevrejska zajednica Crne Gore je najmlađa i verovatno najmanja jevrejska zajednica na svetu.

Krajem januara 2012. godine jevrejska zajednica Crne Gore je sa Vladom Crne Gore potpisala ugovor o međusobnim odnosima, čime je jevrejska vera priznata kao jedna od zvaničnih religija u državi sa svim pravima i obavezama koje iz toga proističu. Jevrejima je priznata puna autonomija u regulisanju svojih verskih i nacionalnih odnosa u meri u kojoj se to ne sukobljava sa zakonom.

Zajednica je u međuvremenu postala punopravan član svih relevantnih međunarodnih jevrejskih organizacija.

Sigurni smo da će ova mala, ali veoma agilna zajednica i ubuduće delovati na ponos sveopšte jevrejske zajednice.

DEČJI PROGRAM

Limmud Keshet za decu i mlade

Dragi roditelji i deco, i ove godine pripremili smo vam interesantan program. Dodite i družite se sa vašim starim prijateljima i upoznajte nove drugare. Vaši madrihim su se potrudili da osmisle zabavan program samo za vas!

Bebi Limmud Kehset

Za naše bebi mališane pripremamo program pun igara, muzike i umetnosti. Kroz razne radionice dobro ćemo se zabaviti ali ponešto i naučiti.

ČETVRTAK 7. NOVEMBAR

	Grupa do 6 godina	Grupa od 7 do 10 godina	Grupa od 11 do 14 godina	Grupa od 15 do 18 godina
16:30		Otvaranje konferencije Limud Keshet EX YU		
17:15	Hajde da se upoznamo!	Hajde da se upoznamo!	Hajde da se upoznamo!	Hajde da se upoznamo!
18:15		Večera		
20:00	Najlepše jevrejske bajke – priče za laku noć		Detektivska igra	

PETAK 8. NOVEMBAR

	 Grupa do 6 godina	Grupa od 7 do 10 godina	Grupa od 11 do 14 godina	Grupa od 15 do 18 godina
07:00 - 09:30	Doručak			
09:30 - 10:30	Radionica: Hoću da znam	Radionica: Tri drugara	Plesati ili stvarati, izbor je tvoj!	
10:45 - 11:45	Pleši samnom	Mali umetnici	Radionica: Ko zna, zna	Radionica: Izbaci uljeza
12:00 - 13:00	Mali umetnici	Sportske aktivnosti i bazen		
13:00 - 14:45	Ručak			
15:00	Odmorčić	Radionica: Kasica kravica	Radionica: Da ili ne	Radionica: Za ili protiv
16:00	Paljenje sveća za Šabat (Lobi)			
16:15	Radionica: Šabat			
17:30	Šabat pesme i plesovi (Lobi)			
18:15	Šabat priče	Omladinski Šabat		
19:00	Večera			
20:30	Crtani film		Put kroz život Šabataj Cvija	

SUBOTA 9. NOVEMBAR

	Grupa do 6 godina	Grupa od 7 do 10 godina	Grupa od 11 do 14 godina	Grupa od 15 do 18 godina
07:00 - 09:30	Doručak			
9:30 - 13:00	Porodična Makabijada			
13:00 - 14:45	Ručak (Roditelji 13:00); Ostali učesnici 13:30			
15:00	Odmorčić	Radionica: Zasadimo vrednost	Mi smo četa prava	Mi smo četa prava
16:15	Radionica: Baš sam znatiželjan	Plesati, pevati ili stvarati, izbor je tvoj!		
17:30	 Potraga za blagom	Radionica: Mistika u nama	Radionica: Mistika u nama	
18:30	Havdala (<i>Lobi</i>)			
19:00	Večera 			
20:30	Zatvaranja Konferencije (<i>Kongresna sala</i>)			
21:00	Zapevajmo svi!	Veče igara	Pleši samnom!	

Posebna napomena: za vreme obroka deca će biti sa svojim roditeljima.

NEDELJA 10. NOVEMBAR

	Grupa do 6 godina	Grupa od 7 do 10 godina	Grupa od 11 do 14 godina	Grupa od 15 do 18 godina
07:00 - 09:00	Doručak			
9:30	Odlazak učesnika u toku pre podneva			

PROGRAM

ČETVRTAK 7.11.2013.

- 16:30** **Otvaranje konferencije**
(Kongresna sala)
- 17:30** **Jaša Alfandari: Jevrejska zajednica Crne Gore danas**
(Kongresna sala)
- 18:15** **Večera** (Roditelji, deca i volonteri)
- 19:00** **Večera** (ostali učesnici)
- 20:00** **Svečano otvaranje konferencije**
(Kongresna Sala)
- 20:30** **Koncert: Hor Jevrejske zajednice Makedonija**
(Staklena sala)
- 21:30** **Za noćne ptice:**
● **Projekcija izraelskog filma**
(Kongresna sala)

PETAK 8. 11. 2013.

- 7:00 - 9:00** **Doručak**
- 08:45** **Fakultativni izlet u Ulcinj sa Ivanom Čerešnješem**
(povratak u Hotel do 17h)
Prezentacija tokom posete Balsić Kuli: Vizuelni testament Šabataja Cevija – analiza reljefnih prikaza na dve niše u prostoru u kom je živio i umro Šabataj Cevi, "Mistični Mesija". (okupljanje ispred ulaza Hotela u 8:30).
- 09:30** ● **Ronen Dorfman: Advokat ili doktor?**
(Kongresna sala)
Predavanje se bavi dvema temama. Steorotip jevrejskog tela i sporta – njegovo poreklo i mesto u jevrejskoj kulturi. Istorija u aspektu jevrejstva – imigranata, manjina, članova emancipovanih društava itd.
- **Dejan Gašić: Diskusija – Kratka analiza savremenog judaizma**
(Galerija)
Kratka analiza rabinskih stavova u pogledu nekoliko važnih socijalnih i političkih tema u savremenom svetu: Izraelsko-palestinski sukob, radnički pokret, pripadnici

LGBT populacije, ženska prava, sekularizacija i dr. Suprotnost između većine rabina nesklonjenih promenama i progresivne manjine koja podržava promene. Podsticanje učesnika na razgovor.

● **Jutarnja Gimnastika sa Željkom Beissmannom**
(bazen)

10:45

● **Branko Lustig: O problemu Tolerancije i Toleranciji**
(Kongresna Sala)

● **Neda Wiesler: Ples nije imitacija, interpretacija ili tumačenje života. Ples je život sam! Narodni ples pak, spona je koja je potrebna za razumevanje i nastavljanje vlastite tradicije.**
(Presentation Room)

Ova tvrdnja Nede Wiesler, osim što je okupila istomišljenike koji već šesnaestu godinu to dokazuju u praksi, poslužila je ujedno i kao misao vodilja za ostvarenje naučnog štiva koje ima za cilj: što bolje osvetlati jevrejski ples sa istorijskog, sociološkog, filozofskog, pa i verskog, ali i pedagoškog stanovišta. S obzirom na interes koji javnost sve više pokazuje za takav neobičan edukativni pristup, a koji se u potpunosti uklapa u jevrejski princip aktivnog učenja vlastite kulture i tradicije, radionica "Tekstom kroz ples" (pod istim nazivom kao i knjiga) želela bi da deo tog iskustva prenese na učesnike seminara. Prezentacija će osim kraćeg tumačenja i video zapisom, biti upotpunjena i praktičnim primerima.

● **Izložba: Đakovo, autor Lea Maestro**
(Sala 6)

12:00

● **Sonja Epstein: Osnivanje Izraelskog grada Naharije, od "mošava" do centra zapadnog Galila**
(Galerija)

Evropske alije u Izraelu (1934, 1939, 1945, 1947. brodovima Hana Seneš, Atrato, Asimi, Kolorado i dr.). Predavanje će se osvrnuti na teme poput osnivanja škola u Nahariji (H.Hercog); osnivanje prvih industrija (mlečne, mesne, čelične i dr.) kao i osnivanje komercijalnog i kulturnog centra u Nahariji.

● **Izložba: Putujuća izložba o dobrim ljudima, autor Nenad Fogel**
(Sala 5)

Izložba je posvećena dobrim ljudima koji su za vreme Drugog svetskog rata spasavali Jevreje. Oni su nosioci priznanja države Izrael „Pravednici među narodima“. Osnovni ciljevi ovog projekta su upoznavanje javnosti o stradanju Jevreja tokom Holokausta na teritoriji bivše Jugoslavije, kao i učešće građana svih država nastalih njenim raspadom, u spasavanju njihovih sugrađana Jevreja.

13:00

Ručak (Roditelji, deca i volonteri)

13:30

Ručak (ostali učesnici)

15:00

● **Lenka Blechova Čelebić: Institucija salvus conductus u jevrejskoj svakodnevnici srednjeg veka**

(Kongresna sala)

Predavanje će opisati oblike, adresate i izdavače zaštitnog pisma, koje je moguće pratiti na osnovu izvorne dokumentacije u Evropi i na području današnje Crne Gore. Kako je opstanak jevrejske manjine zavisio od čestih putovanja, a rigorozni propisi su sputavali kretanje Jevreja i mogućnosti njihovog kontakta sa hrišćanskom i islamskom okolinom; kako je bezbedno putovanje Jevreja bilo moguće samo uz dozvole crkvenih i svetskih vlasti? U izlaganju ćemo predočiti sačuvana zaštitna pisma data licima jevrejskog porekla i sagledaćemo problem u evropskom kontekstu.

● **Sara Stojković: Sv. Pavle Jevrejin**

(Presentation Room)

U ovom predavanju moći ćete da čujete o Saulu, Pavlu iz Tarsa, Svetom Pavlu i apostolu Pavau, o najvećoj krizi identiteta (barem prvog veka n.e.), o zombijima i Grcima, o jevrejskoj halahi i hrišćanskim korenima, o svinjama i razvodima, kao i ostalim zanimljivostima, koje religiozno čitanje novozavetnih poslanica razotkriva. Na koncu svega, ovo predavanje će da odgovori na pitanje: čemu Sv. Pavle na Limmudu?

● **Dejan Gašić: O Jevrejima u Iranu i motivima za putovanje u Iran**

(Galerija)

Priča o putovanju po Iranu. Slike, zvučni materijal i video-materijal o iranskim Jevrejima. Motivi za putovanje u Iran: (osim drugih) poseta Jevrejima (svestan motiv) i preispitivanje shvatanja da je odlazak tamo „pun rizika“ i da se radi o „neprijateljskoj zemlji“ (nesvestan motiv).

16:00

Paljenje Šabat sveća

(Lobi)

16:15

● **Darko Fischer: Kalendar i praznici**

(Kongresna sala)

Kretanje nebeskih tela, godišnja doba i potreba za kalendarima. Solarni i lunarni kalendar. Kalendar raznih ranih religija, hrišćanski i muslimanski kalendar. Jevrejski kalendar - prestupne i neprestupne godine, obična, nepuna i puna godina. Imena meseci u jevrejskom kalendaru. Praznici u jevrejskom kalendaru.

● **Ljubomir Trajkovski: Iskustva iz logora za današnje izazove – Viktor Frankel, preživeli logoraš i poznati psihoanalitičar**

(Presentation Room)

Predavanje će napraviti paralelu između nekadašnjih (logoraških) i današnjih modernih uslova koje karakterišu življenje, egzistenciju i načini čovekovih postupaka

svakog pojedinca. Najznačajnije delo Dr. Frankla „Čovekovo traganje za smislom života“ je dovoljno provokativno i poučno da bi motivisalo slušaoce da predefinišu svoj odnos prema imanju/hemanju i individualnog smisla života u modernim vremenima.

● **Ljiljana Lepuša: Solomonova pesma nad pesmama**

(Galerija)

Kao uvod, par podataka o Bibliji da bi se “Pesma nad pesmama” smestila u kontekst najkraće knjige Starog zaveta. Ona je i najintragantnija. To je snažna ljubavna pesma i postavlja se pitanje otkud ona u religijoznoj knjizi. Sa tačke gledišta judaizma čita se za Pesah, a stihovi se pevaju za Šabat – Leha dodi. Vreme nastanka, poreklo, sadržaj, književno-teorijska analiza uz čitanje odlomaka, uticaj stare sumerske i egipatske književnosti

17:30

● **Šabat pesme i plesovi**

(Lobi)

18:15

● **Kabalat Šabat**

(Presentation Room, Kongresna sala)

19:00

● **Večera** (svi zajedno!)

21:00

● **Projekcija filma**

(Kongresna sala)

● **Luciano Moše Prelević: Hevruta**

(Galerija)

● **Plesna radionica sa plesnom grupom Or Hašemeš iz Zagreba**

(Presentation Room)

SUBOTA 9.11.2013.

7:00 - 9:00

Doručak

09:30

● **Predavači iz Jevrejske zajednice Grčke:**

(Kongresna Sala)

- **Esther Solomon: Jevrejske zajednice u Grčkoj od antičkog perioda do danas** (30 min)
- **Chaim Marcel (Victor) BATIS: Kratka istorija B'nai Brith organizacije** (30 min)

● **Ivan Čerešnješ: Sabbateanizam – slučaj dvostrukog identiteta**

(Presentation Room)

Sledbenici Sabbetaja Zevija (Sabateanci, Dönme) su zatvorena, introvertna zajednica, koja se teško nosi sa dvostrukim identitetom, kojim su se štitili više od tri veka od nepoverljivog, sumnjičavog, a često i neprijateljskog turskog okruženja. Žive u Turskoj, veruju da imaju svoj specifičan turski identitet, ali s druge strane, porodične tradicije i istorijske činjenice oštro ih odvajaju od tog okruženja. Ipak, tokom vremena, zahvaljujući obrazovanju, poslovnim sposobnostima i adaptibilnosti prema neislamskim uticajima nalazimo ih na visokim položajima u Otomanskoj, kao i u modernoj Turskoj, u čijem su osnivanju imali značajnu ulogu. Da ne bi bili smatrani autsajderima još uvek se opredeljuju za čutanje, a savremeni istraživači teško ostvaruju komunikaciju sa "Muslimanima u javnosti, a Jevrejima u privatnom okruženju".

● **Jutarnja gimnastika sa Željkom Beissmannom**

(bazen)

● **Porodična makabijada**

(program traje do 13h)

10:45

● **Darko Fischer: Miroslav Salom Freiburger, život i pogibija zadnjeg zagrebačkog rabina**

(Presentation Room)

Mladost, školovanje, rad u Osijeku. Odlazak u Zagreb. Delovanje za vreme NDH na pomoći i spašavanju. Deportacija, put za Aušvic i pogibija (prema sećanju preživelog logoraša iz istog transporta Borisa Brauna).

● **Eli Tauber: Simboli u Judaizmu**

(Galerija)

Jevrejski život obiluje simbolima i verskim objektima - vizuelni i opipljivi predstavljaju mnoge uzvišene vrednosti i ideale, koje reći same ne mogu adekvatno opisati. Svi ovi simboli su jednaki u svetosti. Budući da je sadržaj mezuze iz Tore i da se priprema

na isti način kao svitak Tore, oni nam pomažu ne samo da ponovo izvedemo tradicionalan ritual, već i da uočimo sve aspekte u dugoj istoriji jevrejskog naroda. Postoje različiti znakovi i simboli, koji predstavljaju Jevreje koji slede Božju volju. Neki od glavnih simbola judaizma i njihova značenja su navedeni u ovom predavanju.

12:00

● **NJ.E. Yossef Levy: Izrael - ostrvo stabilnosti na Bliskom Istoku**

(Kongresna sala)

● **Luciano Moše Prelević: Sedam čuda židovske povijesti**

(Presentation Room)

Presjek kroz židovsku povijest proučavajući 7 neobičnih proročanstva pokazujući kako je svako od njih verificirano stvarnim događajima.

● **Ljiljana Lepuša: Knjiga o Jovu**

(Galerija)

Jov u savremenom društvu, pravедnik koji strada i zlo koje uvek postoji tu oko nas. Jedna od najstarijih biblijskih knjiga. Sadržaj, stradanje Jova, uteha njegova tri prijatelja, insistiranje Jova da razgovara sa Bogom. Nagrada dugovečnosti, potomstva, bogatstva za ispunjenje Božjih zapovesti. Objašnjenje knjige sa teološke tačke gledišta, filozofske i književno-teorijske. Paralela sa sumerskom i staro-egipatskom književnošću.

13:00

Ručak (Roditelji, deca i volonteri)

13:30

Ručak (ostali učesnici)

15:00

● **Nenad Fogel: Prezentacija knjige o Holokaustu u Jugoslaviji**

(Presentation Room)

Knjiga sa katalogom izložbe je dvojezična, srpski i engleski. Knjiga opisuje istorijske uslove u kojima su građani Jugoslavije spasavali Jevreje. Svi tekstovi su štampani na jeziku kojima se služe pisci.

● **Jozef Baruhović: Albert Ajnštajn kao jevrejski radnik i cionista**

(Galerija)

Predavanje će obuhvatiti aktivnosti Alberta Ajnštajna kao istaknutog jevrejskog radnika i cioniste na osnivanju jevrejskih naselja u tadašnjoj Palestini i formiranju Hebrejskog univerziteta u Jerusalimu.

16:15

● **Jelena Đurović: Anti-semitizam u 21. veku**

(Kongresna sala)

Tretiraće se ova pojava na prostoru bivše Jugoslavije, antisemitizam i govor mržnje na društvenim mrežama, antisemitizam i anticionizam među svetskom akademskom elitom.

- **Luciano Moše Prelević: Bit Zla**

(Presentation Room)

Da li je prema jevrejskom učenju zlo unutar Božjeg domena ili je, kako brojne religije kao i neke struje Judaizma sugerišu, izvan Njegove kontrole. Zašto se loše stvari događaju dobrim ljudima.

- **Mirjana Lukić: Prezentacija – rekonstrukcija ulaznog hola u JOB u Kralja Petra**

(Galerija)

17:30

- **Eli Tauber: 13 Teoloških načela jevrejske vere**

(Presentation Room)

- **Sonja Epstein: Prva sportska udruženja - "HAGANA" odbrana Izraelaca od arapskih snaga 1948.**

(Galerija)

1961. Naharija proglašena gradom Izraela (11000 stanovnika – centar opšti, komercijalni i kulturni celog zapadnog Galila)

18:30

Havdala

(lobi)

19:00

Večera (Roditelji, deca i volonteri)

19:30

Večera (ostali učesnici)

20:30

Zatvaranje Limmud Keshet EX-YU konferencije u Crnoj Gori

(Kongresna sala)

21:15

- **Projekcija Filma**

(Kongresna Sala)

- **Plesna radionica sa grupom Or Hašemeš iz Zagreba**

(Presentation Room)

NEDELJA 10.11.2013.

07:00 - 08:30 Doručak

Odlazak učesnika u toku prepodneva

DARKO FISCHER

Rođen 1938. u Osijeku u građanskoj jevrejskoj porodici (otac advokat, majka profesor). Holokaust je, kao dete, preživeo u izbeglištvu u Bosni i Mađarskoj. Osnovnu i srednju školu završio je u Osijeku, a Elektrotehnički fakultet u Zagrebu, na kom je kasnije magistrirao iz područja elektronike i doktorirao iz računarskih nauka. Radni vek proveo je pretežno u Osijeku, kao univerzitetski nastavnik i profesor iz područja računarstva. Od studentskih dana bio je aktivan u jevrejskim opštinama u Zagrebu i Osijeku. U Osijeku je 16 godina bio predsednik opštine, a sada je njen počasni predsednik. Objavljivao je članke o jevrejskoj problematici u jevrejskim časopisima. Književnim radom pojavio se 2001. godine kada je za kratku priču "Zvrk" dobio nagradu kulturne scene Bejihad. Knjigu kratkih priča "Crlice iz dijaspore" objavio je 2005. godine u kojoj je sakupio 12 priča sa jevrejskom tematikom. U pričama prevladaju teme o jevrejskom identitetu u dijaspori nakon Holokausta i težnji za odlaskom u Izrael.

DEJAN GAŠIĆ

Rođen je 1973. u Beogradu. Završio je studije etnologije i antropologije na Filozofskom fakultetu u Beogradu. Rado izučava jezike (od jezika Jevreja - hebrejski i ladino); pošto je dostigao odgovarajući nivo znanja persijskog i arapskog, posetio je Iran, Siriju i Liban, putovao, pričao sa ljudima i posetio Jevreje tamo. Uselio se u Izrael, tamo se aktivirao u mirovnjačkim pokretima i upoznao situaciju na Zapadnoj obali. Završio je master studije geografije (tema: Regionalna geografija Izraela i palestinskih teritorija) na Geografskom fakultetu u Beogradu.

ELI TAUBER

Član je Jevrejske opštine Sarajevo. Tema njegovog magistarskog rada je „Jevrejska štampa u Bosni i Hercegovini od 1900. do 2008. godine“. Po zanimanju je novinar, pisac knjige "Ilustrovani leksikon judaizma, istorija, religija i običaji", te autor značajnih izložbi: „Sećanje na Holokaust" i "Pravednici jevrejskog naroda iz Bosne i Hercegovine". Autor je brojnih radova, istraživač i nosilac projekata. Bio je dugogodišnji urednik „Jevrejskog glasa“.

ESTER SOLOMON

Studirala je arheologiju, muzeologiju i socijalnu antropologiju na Ioannina fakultetu, Univerzitetu u Firenci, Sheffield Univerzitetu i London College Univerzitetu na kome je uradila svoj doktorat. Radila je kao kustos u nekoliko muzeja u Grčkoj i inostranstvu i autor je mnogobrojnih radova u grčkim i stranim časopisima i publikacijama. Njen istraživački rad usmeren je ka muzejskoj prezentaciji, društvenom i političkom korišćenju prošlosti, materijalne kulture i društvenog identiteta, kao i kolektivne memorije. Danas je predavač na Muzeologiji fakulteta Ioannina u Grčkoj.

IVAN ČEREŠNJEŠ

Po zanimanju je arhitekta; tokom profesionalne karijere projektovao je i izveo više od 50 objekata različite namene u Sarajevu i BiH. Do odlaska u Izrael 1995. godine bio je predsednik jevrejske zajednice u Sarajevu i BiH. Devedesetih je reorganizovao jevrejsku zajednicu i omogućio preživljavanje svih članova koji su se odlučili za ostanak u Sarajevu. Od 1997. radi u Centru za jevrejsku umetnost na Hebrejskom Univerzitetu u Jerusalimu, kao stariji istraživač jevrejskog materijalnog kulturnog nasleđa u zemljama severne i istočne Evrope do centralne Azije, sa naglaskom na zemlje bivše Jugoslavije. U posebnom interesu su mu vizuelni tragovi jevrejskog misticizma na sakralnim predmetima i objektima.

JELENA ĐUROVIĆ

Osnivač je i urednik popularnog web-portala www.agitpop.me, jedan od osnivača prve internet radio stanice u Srbiji, autor dva romana, autor više stotina tekstova na temu kulture i politike, jedan od osnivača jevrejske zajednice Crne Gore, autor i voditelj radijskih i televizijskih programa.

JOZEF BARUHOVIĆ

Rođen je u Sarajevu 1934. godine. Diplomirani je inženjer elektrotehnike (MSC). Dugogodišnji član JO Pančevo i JO Beograd. U okviru JOB zauzimao je mesta većnika, zamenika predsednika JOB i predsednika Nadzornog odbora JOB. Saradnik je i piše za List "Ruah Hadasa", list koji izdaje JOZ "Bet Israel".

LENKA BLECHOVA – ČELEBIĆ

Rođena je u Čehoslovačkoj. Apsolvent je Filozofskog fakulteta Karlovog univerziteta u Pragu, specijalizacija: klasična filologija – češki jezik, tema branjenog rada: Socijalna terminologija srednjovekovnih čeških narativnih izvora. Zvanje PhDr stekla je na Filozofskom fakultetu istog univerziteta na temi srednjovekovna latinska književnost. Zvanje doktora nauka stekla je sa tezom Položaj žena u Kotoru u srednjem veku na Filozofskom fakultetu Univerziteta Novi Sad. Zaposlena je u Istorijskom institutu Akademije nauka Češke Republike.

LUCIANO MOŠE PRELEVIĆ

Rođen je u Zagrebu, ali je veći deo svog detinjstva proveo u Splitu. U Zagreb se vraća kao student, kada upisuje fakultet građevine. 2000. godine Židovska općina Zagreb šalje Luciana na školovanje za rabinu u Izrael. Luciano se školovao u jerusalimskoj ješivi Aiš haTora. Nakon studija vratio se u svoju zajednicu, gde već nekoliko godina radi kao rabin Židovske općine Zagreb. Godine 2012. pored Hrvatske postaje i rabin Crne Gore.

LJILJANA LEPUŠA

Rođena je u Subotici 1946. Gimnaziju i Filozofski fakultet – odsek za jugoslovensku književnost završava u Novom Sadu. Radni vek provela je u Srednjoj tehničkoj školi u Temerinu kao profesorka srpskog jezika. Od penzionisanja 2002. aktivno radi u JONS na organizovanju kulturnog života, gde je održala brojna predavanja. Uredila je biblioteku, te radila u njoj. Od 2002. do 2010. pisala je za Bilten, a sada piše za opštinsku web stranicu. Jedna je od autora knjiga: „Jevrejke – životne priče žena iz Vojvodine“ i „Predsednici JONS“. Pesme su joj objavljene u Trajniku, zbirci pesama nacionalnih manjina.

LJUBOMIR TRAJKOVSKI

Dugogodišnji je konsultant na području organizacijskog razvoja. Živi i radi u Skoplju. Obrazovanje diplomiranog inženjera informacijske tehnologije i magistra upravljanja informacijskim sistemima je stekao na Fakultetu za elektrotehniku Univerziteta u Ljubljani. Profesionalnu karijeru započeo je kao IBM sistem inženjer u Ljubljani i nastavio kao rukovodioc konsalting firme Trajkovski&Partneri u Skoplju. Postojeće angažmane ima na području cele ex-YU. Na zadacima planiranja i projektovanja informacijskih sistema u funkciji boljeg upravljanja koristi između ostalog i elemente psihologije za rukovodioce. Redovan je učesnik Limmud Keshet susreta.

RONEN DORFAN

Izraelski novinar. U Izraelu ima najpoznatiji sportski blog na internetu. Inače, Dorfan je sportski dopisnik iz istočne Evrope. Njegov sportski blog se nalazi među petnaest najposećenijih blogova u svetu.

MIRJANA LUKIĆ

Završila je Arhitektonski fakultet u Beogradu 1966. Odmah zatim odlazi u Pariz, gde upisuje Visoku školu lepih umetnosti, poznati BOZAR. Tu je studirala u ateljeu profesora Bosija (saradnika Le Korbizijea) dve godine, a takođe radila u nekoliko arhitektonskih biroa, najviše kod Kloda Parena, kod koga je radio i poznati Žan Nuvel. Zbog studentskih nemira 1968. godine, ukida se Bozar i u decembru se vraća u Beograd, gde počinje sa radom u Urbanističkom Zavodu grada. Tu je izradila preko 20 velikih urbanističkim planova za grad, kao i arhitektonskih projekata. Glavni planovi i projekti autora su Naselje Banjica, Bulevar Revolucije, Plan Novog Groblja sa Upravnom zgradom, arhitektonski Podzemni ansambl železničke stanice "Vukov spomenik" realizovan 1995. godine. Dobitnik je tri Godišnje nagrade za stvaralaštvo ULUPUDS-a za 1987., 1995. i 2007. godinu, zvanje Istaknutog umetnika dobila je 1998, a Nagradu za Životno delo 2010. godine.

NEDA WIESLER

Dugogodišnja je aktivista Jevrejske opštine Zagreb. Uporedno s gimnazijom završila je Klasičnu baletsku školu. Nastupala je u operetama i mjuziklima te baletskim predstavama u kazalištu Komediji i u Hrvatskom narodnom kazalištu. U filmu Zlatka Boureka Cirkus Rex glumi balerinu na žici. Nakon prvog odlaska 1997. na seminar izraelskog plesa u Israeli Folk Dance Institute u Londonu, osniva plesnu grupu Or haŠemeš i počinje intenzivan rad na produbljivanju znanja iz jevrejskog i izraelskog plesa. Slede redovni seminari u Londonu i Budimpešti te u Izraelu i Parizu. Od 1999. postupno počinje s radom na vlastitom projektu, Jevrejski folklorni ples kao sredstvo obrazovanja i reafirmacije jevrejskog identiteta, te za njega 2001. dobija potporu međunarodnih organizacija.

NENAD FOGEL

Dipl.ing. Predsednik Jevrejske opštine Zemun od 1999. Urednik izdavačke delatnosti Jevrejske opštine Zemun od 1988. Kao urednik objavio je više od 15 različitih izdanja vezanih za jevrejsku tematiku.

NIKOLA ĐURICA

Kada je kao petogodišnjak prvi put čuo i video klarinet rekao je: "Hoću to da sviram!" U desetoj godini upisuje Muzičku školu "Davorin Jenko" u Beogradu. Pohađao je prestižnu školu "Interlochen Arts Academy" u Mičigenu (SAD), a svoje školovanje nastavlja sa Pr. Franklin Cohen na "Cleveland Institute of Music" u Klivlendu (Ohajo), gde je diplomirao sa najvišim ocenama u svojoj generaciji. Nikola je laureat Srbije, nosilac povelja »Beogradski anđeo«, »Novo Lice Srbije«, »Svetosavska nagrada«, pobednik mnogobrojnih takmičenja. Imao je zapažene nastupe u Moskvi na izložbi »Srbija 05«, u pet gradova Australije i Nemačke u organizaciji "EMCY", otvorio je "Passau Music festival" u Passau (Nemačka), na festivalu "Praško proleće" svira sa Češkom filharmonijom, koncert u "Kennedy Centru" u Washington DC i mnogi drugi. Nikola je profesor na internacionalom festivalu kamerne muzike u Pragu "AMEROPA" i osnivač grupe "The Contranities Quartet".

SARA STOJKOVIĆ

Diplomirani je religiolog i student završne godine master studija na Hochschule für Jüdische Studien Heidelberg, Nemačka. Zanima se za poziciju religija u modernom društvu, a pogotovo za dodirne tačke religija i formalne i neformalne edukacije. Zanima se i za razvoj religija u osmom veku p.n.e., ali za to nikako da nađe vremena. Jedan je od osnivača udruženja 'Obrazovne Inicijative' u sklopu kojeg trenutno radi na seriji pedagoških vodiča za muzeje u Beogradu. Rad u obrazovanju doveo ju je do interesovanja za psihologiju obrazovanja i optimizaciju pedagoških materijala, pa je sada srećan student master studija iz pedagogije i obrazovnih nauka na KU Leuven u Belgiji.

SONJA EPSTEIN

Rođena je u Subotici. Studirala je medicinu u Novom Sadu. Kao lekar specijalista radila je u Kliničkom centru Novi Sad, pri Medicinskom fakultetu. 1990. godine sa porodicom se iseljava u Izrael. Nakon što je savladala Hebrejski jezik, zapošljava se kao lekar naučnik u bolnici Naharia, a potom u bolnici Cion, Rotschild – Haifa. U Suboticu se vraća 2006. gde se zapošljava u privatnoj poliklinici Sente.

VICTOR BATIS

Studirao je računovodstvo i jezike (Engleski i Francuski). Danas je penzionisani preduzetnik. Uvek je bio uključen u jevrejski život. Od 1996. član je B'eni Brith organizacije, a danas je predsednik lože „Philon“ u Atini, Grčka.

ŽELJKO BEISSMAN

Završio je Fakultet za fizičku kulturu u Osijeku i od tada radi u fitness centru, kao i u srednjoj i osnovnoj školi. Trenutno radi kao profesor na Filozofskom fakultetu. Sportom se bavi od osnovne škole, a poseban interes mu je kineziterapija, tenis i skijanje. Piše i objavljuje radove na temu rekreacije i sporta. Član je i potpredsednik Židovske općine Osijek. Desetak godina aktivno je učestvovao u radu plesnih grupa Haverim Šel Izrael i Or Hašemeš.

Posebno se zahvaljujemo

קרן קיימת לישראל
K K L - J N F

JZCG

**Organizaciji Keren Kajemet Izrael i Jevrejskoj Zajednici
Crne Gore za finansijsku i logističku podršku pri organizaciji
ove konferencije.**

Kao i celom volonterskom timu, predavačima, izvođačima i učesnicima.

Volonterski tim: Jasna Ćirić, Radovan Ivanković, Hana Salom, Lea Samokovlija, Simona Jablanov, Rebeka Mučeva, Vesko Gostimirović, Predrag Milovančev, Mina Gusman, Mia Nuhanović, Sara Stojković, Nikola Novkov, Nina Novkov, Mina Raičević, Hana Alfandari, Radomir Raičević, Katina Medigović, Edita Klein, Lara Šoljom, Aleksandra Tasić, Mila Stojanović, Mina Pašajlić, Liza Rojnik, Iva Rajević, koordinator projekta Dina Šosberger.

Dizajn: Marko Ulić i Nikolina Peruško

